

KDZ Sobetinci bo prva izvedla arondacijo

v soboto 12. januarja t. l. je bil v Sobetincih prvi občni zbor KDZ, ki ga je odlično pripravila KDZ Sobetinci.

Pripolajoče zastave, slavolok lepo okrašena zadružna dvorana, praznično oblečeni zadružniki, med njimi predstavniki oblasti, Partije, KDZ Osojnik, Placar, Središče in drugih. Skladno za mehanizacijo, KZ, skratka vse je kazalo zunanji videz zadružnega praznika.

Poročila, v katerih so člani Upravnega odbora prikazali vsem navzočim štiriletno izkušnje, napore in uspehe te zadruge, so bila zelo zanimiva, saj so vsebovala priznanje, kritiko in samokritiko, prikazala samozvest zadružnikov in njihovo sposobnost nadaljevali s socializirajočo vasi.

Pozdravnemu nagovoru sekretarja osnovne partijske organizacije je sledilo obširno poročilo predsednika tov. Preloga, ki je dejal:

Dva dni je minilo čez leto, ko je zasedala naša letna skupščina. Po četrti poslovni dobi lahko govorim o našem delu in uspehih in o neuresničenih preokrovanjih mnogih, da bo za druga propadla, da ni za življenje sposobna, resnica pa je, da se je zadruge utrdila in razširila.

V svojem poročilu se moram omejiti le na splošno, ker bodo o podrobnostih govorili posamezni člani Upravnega odbora, vsak o svojem resorju.

Poglejmo stanje članstva: leta 1947 — 7, leta 1952 — 113; gospodarstev: leta 1947 — 2, leta 1952 — 26; živine: leta 1947 — 7, leta 1952 — 166 kom.; vrednost inventarja: leta 1948 — 8.000.000, leta 1952 — 15.000.000; vrednost proizvodnje leta 1948 — 1.600.000, l. 1952 — 8.000.000 dinarjev.

Pri vrednosti proizvodnje ne smemo pozabiti na letošnje točo, vsled katere je proizvodnja sigurno nižja za 2.000.000 dinarjev.

Vendar pa z doseženimi uspehi ne moremo biti zadovoljni. Bil bi večji, če bi imeli zaokroženo zemljo. Uredba o arondaciji je izšla, izšla je z namenom, da bi jačala delovne zadruge. Mnogi sicer še tega ne verjamejo; tolažijo se, da se to ni v veljavni, mi pa vemo in smo si na jasnem, da je to delo tu, mine naj še samo par dni in prišla bo prilika, ko se bomo bolje spoznali, kdo smo, s kom imamo opraviti, ker takrat bodo dejstva in ne samo govorice. Takrat bomo pokazali v resnici, kakšni smo in kakšni smo se delati prej. Če danes padajo groznje, kako bodo prizadeti brisali šipe s sekirami, kako bodo spili našo kri. Vse to bomo končno lahko zgodili, ali s tem arondacija ne da zavreti, še manj pa zavestiti; mi jo bomo izvršili in to častno. Ponosni smo celo, da jo lahko izvajamo mi, ker to delo je do sedaj naj-revolucionarnejše. O tem bo pisala zgodovina naše zadruge, ki bo vedno na razpolago našim mladim rodovom.

Upam, da ne bo odveč, če povem, kako in kje mislimo arondirati.

S kmeti privatniki bomo zamenjali zemljo, ki leži razkosano ob robu naših glavnih zemljišč, a njihova pa se nahajata med našimi parcelami.

S tem bi ustvarili v glavnem dve veliki parceli, kateri bo pa treba takoj razdeliti na manjše kolobarske njive. Važno je poudariti dobre strani arondacije, ker slabih za zadruge sploh ne prinaša.

1. Lahko bomo nemoteno izkoristili mehanizacijo, efekt dela bo večji, ne bo več kregačja, »zakaj si žel pol mojca«.

2. Uvedli bomo kolobar, kar je za socialistično kmetijstvo in za dvig proizvodnje nujno potrebno.

3. Imeli bomo pregled nad delom in pridelki. Zamislite si samo gospodarstvo, kjer smo pred kratkim imeli 280 parcelic. Tokrat bo tudi kraja onemogočena.

Torej zakon o arondaciji daje možnost vsem našim zadruham za izboljšanje, je pa seveda pri nekaterih zadrukah vprašanje, če se ga bodo hotele sploh poslužiti.

Resnica je, da je arondacija nemogoča tam, kjer sta U o. in predsednik proti.

Za čim večje uspehe in povečanje kmetijske proizvodnje

smo že lansko jesensko setev vse pravočasno in dobro izvršili. Na žalost nam je te račune prekrizala strašna toča, a kljub temu nam je ostalo toliko, da smo svojim članom, ki so spoznili obvezo storilnih dni, nudili 250 kg belih žit.

Te številke so neizpodbitni dokaz, da je standard zadružnikov naše vasi višji od privatnikov, ker oni niso pridelali niti semena, da oni takih količinah za prehrano sploh ne govorimo. S točnim razdeljevanjem serno po vloženem delu nam je uspelo prihraniti še seme za 45 ha letošnje jesenske setve.

Krompirja, ki predstavlja za nas belo zlato, smo pridelali 31 vagonov. Od tega smo oddali za intervencijo v industrijska središča, predvsem na Jesenice, 21 vagonov in upamo, da smo s tem prispevali precejšnji delež k stabilizaciji cen krompirja. Dočim smo na drugi strani čitali v Poročevalcu, da smo krompir prodajali po špekulantskih cenah.

Vskladničenega imamo 7 vagonov in to samo semensko priznana blago. Za to leto pa imamo že sklenjeno pogodbo za pridelovanje semena na površini 25 ha, kar da najvišjo številko v Sloveniji med državnimi in zadružnimi posevili. V normalni letini bi stavlili našemu kmetijstvu na razpolago 30 vagonov semenskega blaga, kar bi še bolj zadušilo tiste, ki trdijo, da v zadruzi ne bo uspeha.

Če pa hočemo to uresničiti, nam je za saditev nujno potrebna sadilec krompirja ter škroplilnica, ker le s tem strojem bomo dosegli večje uspehe. Te želje si pa bomo uresničili le s kombiniranim traktorjem »UNIMOG«. Zato bi bilo uместno, da bi se upoštevala gospodarstva, kadar bodo prišli ti stroji, kjer bodo stoočstno izkoriščeni vsi njihovi agregati.

ŽIVINOREJA

Ta se sicer ni znatno povečala, kljub temu da smo izvozili za traktor in prodali Skladu okrog 10.000 kg mesa odnošno 26 komadov. Tekom leta smo na račun nabavljenega traktorja »Deutz« odprodali 13 komadov konj.

SVINJEREJA

Z nabavo 20 komadov plemenitih svinj iz Dornave upamo, da smo postavili osnovo za nadaljnjo rejo prašičev, dočim smo ostali material, za razplod nesposoben, dali v pitanje.

VINOGRADNIŠTVO

Vinogradi, katerih parcele merijo od 10 do 35 arov in so oddaljene med seboj ure ter se obdelujejo še na stari način, ne bodo spravili na zeleno vejo onih, ki so pri tem zaposleni. Tudi tu bo treba izvesti arondacijo, zaposliti nekaj časa Fiat 55 z raznimi agregati ter dokazati haloškim ljudem pot iz primitivne obdelave do mehanizirane vinogradništva.

Časi so za vedno za nami, ko se je vsaka pikola tržila po 150 din in še dražje; danes se že išče kvaliteta in kdo da ceneje.

GRADNJE

Plan gradenj ni izpolnjen, bile so težkoče z materialom in krediti, na drugi strani so pa bile cene visoke. V ilustracijo naj naveden samo primer, da so lani vsi trije silosi stali 63.000, letos pa samo pločevina za streho 50.000 din.

Uspelo nam je dobiti kredit in bomo takoj, ko bo vreme za to primerno, nadaljevali delo na še nedovršenem govejem hlevu. Mnogo skrbi in preglavic nam delajo boni, ki so sedaj preračunani v dinar in bi jih morali vrniti. Pri tem zaračunavanju smo strašne pomote. N. pr.: kredit smo dobili za popravilo traktorja, zaračunani so nam boni isto je z raznimi prevozi itd. To se bo moralo še vse pregledati. Druga stvar je z materialom. Mnogo ljudi je takrat kupovalo material, ki so ga dobivali na nakaznice in je stal isto ceno kot naš, ki smo ga nabavljali na kreditno pismo. V tem primeru je le zadruge kupovalno slabše. Nikakor ne verjamem, da so to naši višji forumi razmišljali. To bo treba tudi rešiti. Isto je z zadružniki, ki so si v letu 1948 nabavili material v zadruzi, mesto da bi šli na okraj in si tam izposlovali nakaznico. Če bi kupili material

na nakaznico, ne bi dobili sedaj nikakega dodatnega računa, ker so ga pa kupili v zadruzi, so sedaj po treh letih ponovno dolžniki za isti material, ki so ga že enkrat plačali. Prišlo je namreč sporočilo od DBKKZ Maribor, da moramo ves gradbeni material, nabavljen v prejšnjih letih, zaračunati še v bone. In kaj se je zgodilo? Oni zadružnik, ki je v zadruzi že četrto leto, je sedaj obremenjen, a tisti, ki je odšel, ne bo obremenjen.

Pripomniti še moram, da one zadruge, ki niso na kapitalno graditev polagale nobene brige, stojijo finančno boljše kot mi, čeravno imamo na drugi strani gradnje.

STROJNI PARK

Če pomislimo, da smo začeli gospodariti z dvema navadnima plugoma ter da imamo danes traktorje, prikolice, mlatilinec itd., lahko rečemo, da smo na polju mehanizacije najbolj napredovali. Zavedali smo se tudi, da so stroji tisti, ki bodo prevzgojili človeka in da le na podlagi dobre mehanizacije lahko dosežemo večjo proizvodnjo. Kl nas bo v bodoče reševala bede ter nam prinesla blagostanja. Geslo vsakega zadružnika mora biti: »Dinarje je treba iskati v zemlji!« — in ti so globoko, z motiko in lesenim plugom prideš težko in počasi do njih, treba je močne Deutze, hitre Unimoge, gibčne Freze in hitro bomo našli, kar želimo. Da pa bomo to dosegli, moramo imeti razumevanje, ne smemo biti sovražniki napredka zaradi tega, če bo kdo pri tem zgubil kakšno parcelo, odnošno ne bo zasebni gospodar. Mnogo jih je, ki se tega bojijo in si v tem pogledu želijo, da bi svet šel nazaj, samo da bi lahko obrdžali svoje nadute pozicije. Ali kolo zgodovine vrtil svoj tempo naprej, hrusta pod sabo vse, kar se mu upira. Tako bo tudi z onimi, ki mislijo, da bodo kos konkurirati organiziranemu in mehaniziranemu kmetijstvu.

Kljub temu uspehom, ki sem jih navedel, imamo še dovolj slabosti. **DELO U. O.** V tega je bilo izvoljenih devet članov. Od njih je zbor pričakoval, da bomo kos vsem delom in težkočam, ki so stale pred nami v lanskem letu, vendar dva člana nista imela resne volje, da bi nosila del odgovornosti na svojih ramenih. Vsenjak in Primožič, oba iz Prvence, sta parkrat prišla na seje Uprav odbora. Ko sta pa tam dobivala resne in odgovorne naloge, ju je postalo strah ter sta klavirno zapustila upravo in v zadruge. Biti član U. o. in samo kimati, kaj bo rekel predsednik in ostali člani, ni težko, ali ko se postavi: ti boš izvedel to, ti ono, koncentracijo živine, zmanjšati ohlišnice itd., takrat pa ni lahko. To lahko delajo samo ljudje, ki imajo eno pot, ki jih ni strah, kaj bo jutri in tisti ljudje, ki ne gledajo vsak dan v koledar, katero uro, odnošno kateri dan poteče doba treh let, odkar je podpisal pristopno izjavo. Ali leto je minilo, dogodki so šli svojo pot naprej, onadva pa sta z dejstvi pokazala, kaj hočeta in mislita. — Ostali člani Upravnega odbora so delali dokaj vestno.

ZADRUŽNIKI IN NJIH DISCIPLINA

Imamo še zadružnike, ki jih je sram, da so zadružniki in da bi kot bivši kmečki sinovi delali na zadružnih njivah ali celo vodili zadružne konje. Vendar imamo večino, ki je ponosna, da so zadružniki. Tovariši, čast onemu zadružniku, ki si upa med sto privatniki trditi, da je zadružnik in da ima prav. Sram naj bo one poedince, ki niso ne eno ne drugo.

N. pr. Šterbal in Horvat Liza, slabi bivši posestniki naše vasi, sta, kadar se pobira davek, zadružniki, v vseh ostalih primerih pa privatniki. Hvala za take zadružnike. V kolikor bi vaščani, ki do danes še niso zadružniki, bili enaki tema dvema, je dosti boljše, da ostanejo to, kar so, ker bodo tako hitreje in bolj smelo gradili socializem. S takimi dvoličniki bo obratunala bodočnost v mesecih marcu in aprilu. Zato imajo sedaj še čas, da razpravljajo o tem, kateri otok so zasedli Madžari na Muru. Oni vidijo v tem svojo re-

šitev, da bo jutri sovražnik tu in ne bo več treba tako strašno trpeti v zadruzi, v katero so vložili svojih 15 ha zemlje, ko so bili dolžni po 250.000 din davka obveze, kake tri krave in po pet prašičev. Od takrat pa do danes niso v zadruzi obrnili še niti ene brazde, okopali ne ene redi koruze ali krompirja, z druge strani se pa hvalijo, da ljubijo svojo zemljo. Sramota za take kmečke hčere in čast našemu sosedu, ki je star 76 let, pa še korajžno stopa za plugom.

ČUT ODGOVORNOSTI IN ENAKOPRAVNOSTI

Ni dovolj, če trdiš, da si zadružnik in da si enakopraven član; ko pa gre za izvršitev enega ali drugega dela, takrat pa se izgovarjaš, da te to ne briga in da to ne spada pod tvojo kompetenco itd.

Čuvanje inventarja je še vedno ena od bolnih točk naših ljudi, posebno pri konjih in opremi. Vozovi so marsikje brez potrebe na dežju. Z veliko težavo in muko smo malo-kdaj odšli na delo pred sedmo uro iz hleva, Čistoča živali se je zanemarjala. Ni dovolj, če kdo stoji ob živali pol ure s česalom in krtačo v roki, važno je, kolikokrat si katero zagnal po konju. Zgodilo se je tudi šestkrat, da si konju na levi strani voščil dobro jutro, konju na desni pa srečno. Gotovo je, da se žival ni pritožila, kazala pa je njena kondicija.

Živino se je najslabše opravljalo ob nedeljah in praznikih, dostikrat tudi ne napajalo, kot je bilo to ugotovljeno. V tem oziru je bil živinorejski brigadir premalo hladen. Ravno ob takih dneh je potrebna največja kontrola in skrb predpostavljenih.

ZMOGLJIVOST TRAKTORJEV

Kadar so bili intaktni, niso bili ravno stoočstno izkoriščeni. To se je opažalo predvsem v jutranjih urah.

V skladišču je bila ta napaka, da so bila skladišča združena. V bodoče mora imeti poljedelski brigadir priročno skladišče, v katerem bo imel umetna gnojila in semena, da ne bo tolikšnih zamud pri čakanju na seme ali izdajo drugega inventarja, kot je bilo s tem to leto.

STANJE V PRVENCIH

Ni padla na lanske skupščini zastoj beseda, da s Prvenci ne bo lahko. Dobro smo znali oceniti položaj, in če ne bi bili tako pripravljeni, bi doživeli polom, sedaj so ga pa oni. Mislim seveda one, ki še do danes niso uvideli potrebe, da bi obdelovali tisto svojo grudič, ki jo tako strašno ljubijo, kot trdijo. Z mirnim srcem gledajo, kako njihovo grudo obdelujejo drugi, oni pa čakajo poleg svoje zemlje, ki si želi tudi njihove obdelave, na miloščino. Ki jim jo da kakšen stric ali ujec, ker je pač »ubogi zadružnik« in noče delati na svoji zemlji, ki jo je sam vložil v zadruge, sedaj pa jo je na milost in nemilost prepustil drugim. Tudi temu bo enkrat konec. Tudi sorodstvo se bo enkrat naveličalo stalnega podpiranja.

Vse leto je bil vzrok premala ohlišnica; šli so v Ljubljano na CK itd. Da bi dosegli kompromis, smo dali vsakemu 1 ha ornih površin. Stanje se ni izpremenilo in se ne bo, temveč je treba danes sprejeti sklep, da se da ohlišnica le po vloženem delu, kar bo edino prav za spametovanje poedincev.

Koliko je bilo govora: »Mi na Sobetinsko ne gremo delat« sedaj pa je potrjeno dejstvo, da ne grejo ne sem ne tja, seveda z majhno izjemo. So pa seveda vsi goreči ljubitelji svoje zemlje. S tem je dokazano, da je ljubezen do zemlje le bajka in laž.

Ne bi napadal starejših ljudi ali moram pa pripomniti, da dvajsetletne posestniške hčere, ki so bile izključene iz naše srede, raje igrajo po vasi vaške klenetulje kot bi pa delale na zemlji svojih staršev. Upam da bo temu kmalu odklenalo in da bodo drugo leto imele manj povedati.

SPREJEM IN IZKLJUČITVE

Tekom leta smo izključili iz zadruge osem članov, ki so s svojim delom pokazali, da niso

vrtni bitji člani zadruge. Trije od teh so pred par dnevi zopet zaprosili za sprejem v članstvo, kar se jim pa ne bo tako lahko omogočilo. Sprejeli smo 18 članov, med njimi tudi dve bivši zadružniki, ki imata izkušnje po drugih službah, in vesta, da treba drugod tudi trdo delati.

SOCIALNO ZAVAROVANJE

Pred časom smo že čitali, da bo po novem letu izšla uredba o socialnem zavarovanju zadružnikov. Tega se že vsi veselimo, je pa zaenkrat ta stvar potihnila. Dobro bi bilo, da to zadevo na merodajnih forumih zopet prebudimo in je ne pustimo zaspati. Marsikatera nejasnost in negotovost, kar se tiče preživljanja na stara leta, bi odpadla, slučajni invalidnine itd.

SKLAD IN STROKOVNJAKI

Mislim, da je treba spregovoriti tudi nekaj besed o delu sklada in o kmetijskih strokovnjakih. Priznam, da sem predsednik tega sklada, odnošno U. O. Kar se tiče odnosa sklada do naše zadruge trdim, da smo od sklada pričakovali mnogo več, predvsem kar se tiče strokovne pomoči. Vem, da so še slabše zadruge in da je bilo tam treba delati še bolj. Imamo tudi zadruge, kjer vlada precejšnja anarhija, kjer bi moral sklad nastopiti ostreje in odločnejše. Vem pa tudi, da je sklad imel premalo povezave z OLO.

Strokovnjaki in tehnikji so prišli poleti vse premalo na naše njive, do silosov, ko se je siliralo. Treba bo to leto začeti drugače.

GOSPODARSKI SISTEM IN GOSPODARSKI RAČUN

O tem se mnogo piše in govori, praktično pa se ne izvaja. Temu je tudi treba pogojev. Tudi pri nas smo na poti, da bomo vsaj delno, če že ne na splošno, uvedli gospodarski račun. Imamo še par ovir, ki nam kočijo to delo, to sta arondacija in sestava skupin. Imamo primere, da sestavi mo skupino, ki bo zadolžena za obdelovanje neke parcele, pa kaj, ko pa ta ali ona ne bo prišla o pravem času na delo in ko bodo imeli ti ljudje čas za zadružno delo, bo že vse zamujeno. To sicer smešno zveneti, je pa žalostna resnica. Imamo sicer tudi dobre skupine, ki bodo izvršile vse, za kar se bodo obvezale. Zato bomo s to stvarjo začeli tam, kjer smo že vnaprej sigurni uspeha.

Gospodarski račun pa nam bo pokazal marsikaj, česar danes še ne vidimo, ali pa mislimo, da je ena ali druga stvar dobra. Dočim bo računsko prikazano, da se ne izplača.

PROŠVETNO DELO

Niž manj važno kot so druga dela v zadruzi, je kulturnoprosvetno delo. Da tudi na to nismo pozabili, nam je dokaz to, da smo danes zbrani v dvorani, ki je bila predvidena za svinjski hlev. Potrebe so narekovale drugače. Uredili smo malo dvorano z odrom, kjer je prostora za vse zadružnike, pa tudi za ljudi, ki nas danes še gledajo postrani. Prvič v zgodovini Sobetincanov so se v vasi predvajale igre, nastopil je pevski zbor in drugo. Upam, da bo to v bodoče mnogo pomenilo, da bo naša mladina prišla skupaj, gledala poučne filme in igre. Tu se bo vzgajal človek v socialističnem duhu in v duhu bratstva, da ne bo to, kar je še danes. Če so kje malo dobre volje, švigajo noži in se vna-memo pretepi. Človek in narod, ki čeni kulturo nikdar ne more želeti svojemu bližnjemu nič slabega.

Z druge strani pa smo vsem dokazali, da je zadruge sposobna nekaj narediti in da je v skupnosti moč ter da imamo interes da pride k nam vse, kar leze in gre. Tu se bo izobraževala in nastopala naša deca. Ni pa ta prostor namenjen samo prireditvam. Tu se zbirajo zadružniki služni nam za obednico, kjer delovni zadružnik dobi dostojno kosilo. Za lahkoverneže je to skupni kotel. Ta stvar ne drži več. Mi smo že tako močni da upoštevamo potrebe našega človeka. Starejšim gospodarjem pa tudi ne bi bilo odveč, če bi tukaj kdaj slišali kako gospodarsko predavanje,

a pr. o živinoreji, o uporabi umetnih gnojil, selekciji semen itd. Mislim, da za take stvari še zdaleka nismo dovolj pametni, čeravno na splošno govorimo, da mi to že vse znamo, kar pa še zdaleka ni res. Mislim, da tudi ne bi bilo odveč, če bi se kdaj matere vsedle skupaj in poklicale zdravnika, da bi jim kaj povedal o prvi pomoči, in bi v bodoče izostali žalostni primeri, ko verujejo nekatere matere v nesmiselne coprnje, da je otrok obran in ga je treba okaditi z raznimi cotami ali poročnimi šopki. O tem bi se dalo še marsikaj govoriti.

VREDNOST STORILNEGA DNE

Predno govorimo o vrednosti storilnega dne, si moramo biti na jasnem, kako so eni in drugi zadružniki opravili zadolžitve storilnih dni in koliko bo vreden storilni dan tistih, ki niso izpolnili obveze.

Obvezo so presegli (dam samo par primerov):

Arnejčič Liza in Bratec Jakob 8%, Ferčič Marija 10%, Horvat Janez 23%, Horvat Anka 25%, Horvat Ivana 97%, Janžekovič Ana 187%, Vrabčič Zinka 33%.

Na drugi strani pa imamo ljudi, ki obveze niso izpolnili, niti je niso jemali resno. Tem ljudem smo tudi plačali storilni dan po odstotkih, kakor je kdo izpolnil obveze.

Brec Jože 39% (njegov storilni dan je vreden 91 din), Zunko Hilda 46%, 108 din; Horvat Marija (Matjanka) 38%, 99 din; Lah Jera 6%, 13 din; Strelec Janez 2%, 2,35 din.

Vrednost storilnega dne znaša 235 din, in bi hotel navesti nekaj primerov zaslužka poedincev, odnošno družin: Majer Janez 101.520 din, Muršec Anka 73.555 din, Horvat Ana 73.790 din.

Družine: Medičova 3-članska družina 190.000 din; Mundova 3-članska družina 185.685 din.

Povprečni zadružnik je zaslužil 5500 din, marljiv pa 8500 din. K temu lahko še pristejemo dohodek od ohlišnice, ki jo je imel vsak, in lahko računamo, da je imel od ohlišnice še 500 din mesečnega dohodka.

S temi primeri nečem sedaj dokazovati, kako krasno se je v zadruzi zaslužilo, upam pa, da so številke dovolj zgovorne; hočem le dokazati, da je v zadruzi veselje delati in da v njej lahko vsakdo pride do kruha.

PERSPEKTIVE ZA LETO 1952

Takoj moramo začeti z izvajanjem arondacije in nadaljevanji z graditvijo ekonomskega dvorišča, strogo izvesti zadružna pravila, voditi nadaljnjo borbo za razširjenje in utrditev zadruge. Stremeti moramo za nabavo ekonomskih strojev in popolnoma mehanizirati kmetijska dela. Voditi neizprosno borbo za povečanje kmetijske proizvodnje in se gospodarsko osamosvojiti.

Ob zaključku bi poudaril sledeče: Naša zadruge ima vse možnosti, da se razvije v drugo Strnišče, treba je samo po poti naprej, na katero smo stopili. Glavne težave so premagane. Nasprotniki niso uspeli, zato so se potuhnil in čakajo. Mi se zavzemamo, da bomo delali še odločneje in ne bomo dali prej miru, dokler ne bo socializirana vsa vas, vsa Slovenija in tako tudi Jugoslavija.

Naj živi naša četrta skupščina!

★

Podrobna poročila o vseh sektorjih gospodarstva KDZ Sobetinci, ki so jih podali tov. Plohl, Strelec, Lozinšek, Horvat, Turk, Grabar in ostali, so prikazala številne gospodarske izkušnje mladih ljudi v mladem zadružnem gospodarstvu, potrdila nekatere nepravilnosti in resno voljo in odločnost, da se v novem poslovnem letu začne še boljše gospodariti. Nobeno poročilo pa ni prešlo vprašanja arondacije kot dobrodošlega in nujnega ukrepa ljudske oblasti.

Sekretar celice KP tov. Fošnarjič je v nagovoru poudaril:

... Če hočemo kot agrarna država s svojimi kmetijskimi pridelki na svetovni trg, moramo proizvodnjo povenčiti. Tega pa ni mogoče doseči z ročnim delom na razdrobljenih parcelah. To je mogoče doseči le s strojem na velikih zadružnih

(Nadaljevanje na 2. strani)

KDZ Sobotinci bo prva izvedla arondacijo

Nadaljevanje s 1. strani

parcelah. Pravtako bo morala naša zadruga brezposojno izvesti arondacijo, čeprav bo tu naša letela na hud odpor nekaterih privatnih posestnikov. Današnji razvoj industrije nujno terja tudi napredek v kmetijstvu oz. v kmetijsko-zadružnem gospodarstvu. Brez arondacije in brez mehanizacije je pa napredek v zadružnem gospodarstvu nemogoč...

V poročilu o poljedelstvu in 2. brigadi je podčrtal tov. Plohl med drugim:

... Eden izmed vseh pogojev je tudi arondacija, ki smo na njo mislili od ustanovitve zadruge. Brez arondacije ne more biti pravega kolobarjenja, brez tega pa ne sodobnega poljedelstva in dviga hektarskih donosov. Po uvedbi 7-, 8- do 10-letnega kolobarjenja ne bo več iskanja, kje bi se našli kako parcelo, da bi jo posejali, če plan predvideva številko, ki še ni dosežena. Ta ukrep bo nudil tudi popolno uveljavljanje mehanizacije, ki je važen pogoj za znižanje proizvodnih stroškov.

Ko je poročal tov. Turk o zadružni mehanizaciji in delu s traktorji, je med drugim dejal: ... Pa tudi za tiste, ki so stalno vplili: 'Sedaj po mojem pelješ, obračaj in škodo delaš', bo za enkrat konec. Hodili, vozili in obračali bomo po svojem, kar nam je omogočil zakon o arondaciji, ki ga bomo v kratkem začeli uresničevati in ga bomo tudi dosledno izvedli. Tega nam ne morejo preprečiti niti grožnje, da bodo prišli nad nas z vilami, sekirami in drugim, saj so na nas že streljali s topovi in mitraljezi, pa smo še vedno tu živi in zdravi. Vem, da se naši traktoristi teh groženj ne bojijo. Če bi se ball tega, bi že zdavnaj ne bili več v naši brigadi...

DISKUSIJA

Na nekatera vprašanja iz poročila sta glede Sklada za mehanizacijo odgovorila tov. Vesel Gvidon in tov. Zdravec Jurica, v imenu OLO pa je dal nekaj pojasnil predsednik IO OLO tov. Petrovič Janez.

V diskusiji glede zadržanja članov in članice KDZ iz Ptvence, ki so niso udeležili obnove zboru, niti razen nekoliko izjem niso prihajali na delo v zadrugo, je bilo poudarjeno, da je tega mnogo krivo tudi prepre-

žanje ozir. zaslepljenost slednjih, da jim bodo pravde prej pomagale do boljšega življenja kakor pa vključitev v zadružno delo. Glede na to diskusijo je zbor potrdil koncept odprtega pisma odvetniku dr. Juriju Sluga v Ptuj ter zahteval, da se to odprto pismo objavi v časopisu. Pismo glasi:

Gospodu dr. Sluga Juriju, odvetniku v Ptuj

Presedajo nam že Vaša vabila, da se zglasimo v Vaši pisarni glede izločitve zemlje iz naše zadruge. Vi ste vztrajali branilec tistih 'ponižanih in razžaljenih' ljudi, ki so vložili svojo zemljo v zadrugo, ne vprašujoč za pogoje in pravila, samo da so se te zemlje iznebili, da se izognejo na ta način obveznosti do skupnosti. Ukinitve obveznih oddaj pa je dvignila tudi njihove špekulantske glave, da zahtevajo nazaj svojo zemljo, ki so jo tako hinavsko zahrbitno zapustili. Danes pa je vzplamtel zopet njihova brezmejna ljubezen do zemlje, ki je skozi vsa tri leta niso niti enkrat vsekali z motiko. Ta ljubezen je zlagana, prav tako kakor Vaše pravniško iskanje resnice, da urejate te odnose. Ali Vam še ni dovolj, da se zadružništvo širi, da smo imeli leta 1947 v okraju 4 zadruge, a jih imamo danes 17, da ne prehajamo niti iz okvira našega okraja, kjer so številke tako visoke, da boste pred njimi še bolj skrivali svojo glavo kakor noi, ki vidi nevarnost.

In ta Vaša in Vaših klientov nevarnost smo mi, novi ljudje, revolucionarji, nosilci novega časa in novega reda, graditelji socializma. Morda Vam ni kaj posebno všeč ta stvarnost, vendar če že nečete aktivno sodelovati v teh velikih zgodovinskih naporih, vsaj s svojim pasivnim zadržanjem stopite z naše poti, da Vas ne bomo pohodili.

Ne maramo nobenih zavilcev paragrafov in pseudoprijemov, mi vemo kaj hočemo, nam so cilji povsem jasni. Da pa skušate razdirati, kar mi gradimo, je nevedno človeka, ki je razgledan kot Vi. Ne čudimo se, če nas preprosti človek ne razume, da gre vse razvoj samo v njegovo dobro, da bi ob manjših naporih boljše živeli. Od Vas pa bi pričakovali, da Vam

to ni deveta dežela, prav kakor ne vsa naša zakonodaja do čisto poslednje uredbe o arondaciji, ki je samo ponoven dokaz, da gre delovno zadružništvo svojo zmagovalno pot preko vseh odpadnikov in njihovih podpornikov, kakor ste Vi.

Ali ste že poskušali kateremu teh ljudi, ki imajo zaupanje v Vas, kdaj pojasniti, da je druga dobra stvar, ki z mehanizacijo manjša stroške in večjo proizvodnjo, da naj se vključijo v ta proizvodni proces tudi ti neverni omahljivci, ali ste kdaj to storili? Ali ste sploh v stanju to storiti, če ste resnični prijatelj teh ljudi?

Poskusite to, in če Vam ne gre prav od rok, si ogledite naše delo, ogledjte si naš novi ekonomski center, ogledjte si žuljave roke naših pridnih ljudi, ki orjejo in gradijo in ustvarjajo boljše življenjske pogoje tudi za Vas. Po tem vsem ne želimo več pozivov, da se oglasimo v Vaši pisarni. Pridite k nam, pa Vam bo jasno marsikaj, pred čemer ste doslej zapirali oči.

Gospod dr. Jurij Sluga, naš pozdrav!

Zadružniki KDZ Sobotinci.

Po krajši diskusiji so bile volitve predsednika KDZ, upravnega in nadzornega odbora. Ponovno je bil izmed treh kandidatov za predsednika z veliko večino izvoljen tov. Franc Prelog, novozvoljeni upravni in nadzorni odbor pa tvorijo zopet najnaprednejši člani te zadruge. Zanimivo je, da se članice KDZ premalo potožejo za svojo zastopnico v odboru, zato tudi pri teh volitvah ni bila nobena članica izvoljena v odbor z zadostnim številom glasov.

Glede na dobro pripravo je zbor potekal brez vsakih zadržkov in je bil tudi razmeroma hitro končan.

Z razliko od lanskega obnove zboru je bil letošnji vesel del zadružnega praznika za zadružnike in goste v istem prostoru, v novi zadružni dvorani, ki ima tudi oder in na katerem je nastopila igralska skupina delavškega kolektiva 'Elektrokovina iz Maribora', ki se je odzvala vabilu KDZ Sobotinci, ne da bi stavila kakšne odškodninske pogoje in je s folklornim nastopom, pevskimi in šaljivimi točkami razvedrila vse udeležence obnove zboru. Ta nastop je dal močno pobudo zadružnikom in zadružnicam in so sklenili ustanoviti prosvetno društvo, ki bo imelo igralsko skupino, folklorno skupino, tamburški orkester in izvedlo gospodinjstvi tečaj.

Kot iz enega grla je zadonela slovenska narodna in partizanska pesem, ki so jo peli mariborski delavci in sobotinski zadružniki ustvarjajoč praktično povezavo med mestom in podeželjem, med delavci in zadružniki in v pripravljanju, da gradijo s tem v Sobotincih veliko in neznurljivo zgradbo socializma, socialističnega človeka, okoli katerega se bodo zbirala sedanja in bodoča pokolenja. V.J.

Zahotelo se jim je žganja

20. dec. preteklega leta so napadli Ivančič Maks in Anton ter Vodšek Viktor iz Velikega Okiča ter Vindiš Franc iz Repliča na cesti Lesjak Ivana iz Malega Okiča ter Miloš Franc iz Slatine in jima vzele dve slatinski steklenici žganja. Ko so se dobro okrepčali, so jima še porezali pnevmatike na kolesih. Za to svoje rokovanje bodo seveda kaznovani.

»Vračko naj bo!« je zaklical jasen ženski glas.

Roke so se dvignile same od sebe in nekajkrat je pisknilo. Ali zdaj se je oglašil kletar. Stal je med Ornikom in Ritonjo.

»Ali ne bi vzeli v odbor tudi Ritonje?« je vprašal.

Vračko se je zganil. Pogledal je tja, kjer je stala Julia, in se srečal z njenim pogledom. Vprašujoče in domala očitačo se je ozrla vanj, grozilo je, da se bo sama oglasila, če ne bo sam storil, kar mora storiti. Kakor v stiski, ko ni vedel, kaj naj stori, je napravil korak proti Kejačevemu, ali ta se očitno ni brigal, kako je z njim. Govoril je s starim Plohlom, in se smejal. »Kaj naj storim?« je spreletelo Vračko, po hrbtu pa ga je vroče obilo. V predstavi se mu je jasno odrazil Ritonjin lik s pristrizanimi hiterjevimski brki, za njim pa je stal očitačo Julin pogled. Zagledal se je, kako v tisti nesrečni zimi dvainštridesetega nalepja plakat na Sinkovo gumno, iz plakata pa ga preganjata imeni obeh ustrelenih Kerendičev. Začutil je, da ga je stisnilo v grlu in da so se mu oči proti volji orosile. Vse to se je izvil v eno samo občutje, ki

Z okrajnega plenuma OKLMS

V Ptuj je bil v nedeljo 13. januarja t. l. plenum Okrajnega komiteta LMS, ki je največje razpravljal o predlogih za bodoče delo kmetke in zadružne mladine, o volitvah v mladinskih aktivih, o raznih oblikah in prijemih, ki bi jih bilo treba prijetno uveljaviti na terenu, da bi lahko mladinske organizacije dosegle cilje, ki jih zasleduje vzgoja mladine.

Plenum je priznal, da je precejšnje število mladinskih aktivov v zadnjem času, ki ne delajo. Krivda za to ni pri sami mladini, pač pa so za to odgovorna predvsem mladinska vodstva, začeni pri članih Okr. komiteta LMS, ki so mladinski aktivom premalo pomagali, in sekretariati aktivov, ki so podcenjevali potrebe mladine v svojem aktivu. Največkrat so mladino odbijali preslabo pripravljeni in suhoparni sestanki, s katerih mladi ljudje niso ničesar odnesli.

Mnogo nejasnosti v mladinski organizaciji je povzročilo napačno razumevanje predlogov na XIV. plenumu CK LMS, v katerih je bilo govora o tem, da se mladini ni treba več vključevati v razna društva itd. To nerazumevanje je, hote ali nehoče, privedlo v ptujskem okraju do tega, da so starejši ljudje mladinsko organizacijo razpustili. Sklepe plenuma so tako razumeli, da ni potreben aktiv, če dela mladina v društvu. Posnemanje tega primera bi pomnilo razpustitev mladinske organizacije.

Vse premalo se je brigala mladinska organizacija, kdo je v vodstvu raznih društev, kakšni so problemi teh društev, kdo vodi in vzgaja mladino, ki je vključena v ta društva. Ker

so marsikje v vodstvu društva ljudje z zastarelimi nazori, se čisto daga, da ta društva na ta ali oni način odbijajo sodelovanje mladine ali jo na kak drug način odbijajo, da se ne vključi v ta društva in da ne sodeluje.

V vseh, kjer obstojajo KDZ, naj bi v bodoče nasprotno od dosedanjih prakse obstojal združen mladinski aktiv, ki bo seznanil svoje člane z vsemi novimi gospodarskimi ukrepi.

Po diskusiji o vrsti predlogov za boljše bodoče delo, je osvojil okrajni plenum LMS sledeče predloge:

Sestanki aktiva naj se sklicujejo le po potrebi takrat, ko bo treba obravnavati resne probleme društev, pojavov nemožnosti, pijačevanja, pretepev, pred zgodovinskimi dnevi kot n. pr. 27. april, 1. maj, 29. nov. itd., za katere praznike pripravi aktiv akademijo, kres. Aktiv se bo sestel tudi na željo mladine same, kjer bo ustanovljeno kakšno društvo, organiziran izlet, politična in gospodarska predavanja in povabil predavatelje iz vrst članov Partije, OF in iz vrst strokovnjakov.

Delo sekretariata aktivov zahteva, da pridejo v te starejši, najboljši in zgledni mladinci, ne glede na to, če že delajo v kakem društvu. Volitve v sekretariate naj bi bile končane do 31. januarja t. l.

V kraji, kjer obstojajo razna društva in ta pogrešajo sodelovanje mladine, je treba storiti vse, da se odpravi ta vrzel, kjer pa ni društev, naj se ta ustanovijo, in to tako, ki najbolj odgovarjajo zahtevam mladine.

V kraji, kjer že obstojajo zadružna in državna gospodar-

stva, naj ne bo med mladino vrst kmetovalcev in teh mladih razdvojenosti.

Za okrajni mladinski festival bo treba precej priprav, festivala bo še objavljeno.

O svojih izkušnjah pri delu v organizaciji naj aktivni večkrat v glasilo OF Ptujski tednik kar bo koristilo medsebojnemu zbliznavanju med aktivni in poslušajočo mladino.

Nazadnje je plenum LMS sprejel tudi sklep, da bo pri tošnem dograjevanju ključnih objektov sodelovalo iz ptujskih okraja 130 mladincev, ki bodo v prvi ali poznejši izmeni marca ali aprila odšli v akcijo. Prijave zbira OK LMS v Ptuj.

Ni čudno, če potrošniki kritizirajo!

Potrošniki, ki kupujejo evropske potrebnosti v poslovalnici Kmetijske zadruge v Gajevcih, opazujejo na stropu pa tudi drugod po razpredenih pajkovih mrežah. Na vprašanje, če bi dale te pajkove odstraniti, sploh držati snaga v poslovalnici, da bi potrošniki imeli na selje kupovati v njej, vse to uslužbenke ne dajo prave odgovora.

Pa tudi v skladišču nimamo nobenega reda. Razmetani rezi predmeti, razsipano seme in smeti, gnije čebula itd. Zgodilo se je celo, da poslovodkinja pustila pred skladišča živalsko kožo, ki je neki ničvrednejši odnesel skril za bližnji grm.

Na vsa opozorila uslužbenke doslej niso reagirale ter izglede, da jim je potrebno resnejše opozorilo.

Razgibano kulturno-prosvetno delo pri Veliki Nedelji

Zadnje nedeljo decembra je bil občni zbor Izobraževalno-umetniškega društva 'Simon Gregorič', ki je dal obračun dela v letu 1951. Najagilnejša sta bila gradbeni in dramski odsek. Gradbeni odsek je skoraj popolnoma dogradil prosvetno dvorano, ki je najlepša in najmodernejša dvorana na ptujskem podeželju. Oder s proscenijem in prostorom za orkester ima vse potrebne pritlikline, kakor garderobo, študijsko sobo, kulisarno itd. Na oderu se lahko uprizarjajo tudi večje igre in ima pogoje, da sprejme kot goste tudi opero ali opereto.

Še med gradnjo dvorane je domači dramski odsek pod vodstvom tov. Moravca dal v preteklem letu sledeče igre: Navaden človek — dvakrat, Vaška Venera — enkrat, Radikalna kura — šestkrat, Miklova Zala — štirikrat, Deseti brat — dvakrat, Divji lovec — dvakrat. Poleg tega so gostovali mariborski, ptujski in ključarovski igralci. Skupaj je bilo 20 gledaliških predstav. Čeprav se je enkrat igrala plitva igrice Vaška Venera, je bila vrednost predstav v splošnem na dostojni višini. Mimogrede: v tem seznamu niso omenjene šolske, mladinske in predstave, ki jih je priredila AFŽ.

Ljudska knjižnica ima nad 500 knjig, vendar je število citateljev nazadnje padlo. Da bi pritegnili čim več ljudi k branju, bi bila dolžnost krajevnega odbora in samega društva s primernimi podporami omogočiti nabavo vseh novih aktualnih knjig.

Precejšnja praznina pri raznih prireditvah pa nastaja zaradi tega, ker nimajo pevskega zboru.

Novoletno jelko, ki je postala tudi pri Veliki Nedelji že tradicionalna, so obhajali v polno zasedeni dvorani. Razen otrok je prišlo tudi mnogo odraslih. Zabavni del je obsegal kratke prizorčke in nagovor dedka Mrza. Nato je delil dedek Mrza darove. Obdarovanih je bilo 275 šolskih in 260 predšolskih otrok s keksi in bonboni. Šolski otroci so dobili tudi vsak po en svinčnik, zvezek in radirko. 49 otrok je prejelo oblačilne predmete, kakor srajce, predpasnike, nogavice, rokavice, robce itd. Proslava je bila letos organizirana skoro izključno z domačimi sredstvi, ki so znašali v denarju 21.607 din, kar je večina prispevala domača množična organizacija in ustanove, privatniki pa so darovali tudi živila. Proslavo je organiziral učiteljstvo in članstvo AFŽ.

Kdaj bodo predavanja Ljudske univerze v Ptuj bolj obiskana?

11. januarja t. l. je bilo v Ptuj peto redno predavanje Ljudske univerze o temi: »O slepih«. Udeležba je bila slaba, nad polovico dvorane je bilo prazno. V prvem predavanju je predavatelj na kratko orisal delo in življenje izumitelja abecede za slepe, Louisa Braillea, v drugem predavanju pa je tov. Mlakar opisal razvoj zavoda za slepe v ptujskem okraju, ki je bil ustanovljen v letu 1948 in katerega prvi predsednik je bil pokojni tov. Petek.

Zadnje predavanje je održal zdravnik dr. Rakuš o očesnih boleznih. Iz njegovega zanimljivega predavanja smo izvedeli, da je število slepih na svetu zelo veliko. Manjše število ljudi

je prišlo že slepih na svet, ostali pa so si v veliki meri sami krivi oslepitve. To velja predvsem za tiste, ki so oslepi, če v otroških letih. Nevarnost oslepitve je torej zelo velika predvsem pri otrocih, ki se ne vedo v kakšni nevarnosti so za svoje oči, igrajo z noževicami, škarjami in drugimi ostrimi predmeti. Nemalo ljudi je izgubilo vid na bojnih poljanah.

Najtežja bolezen oči je trahom, ki je razširen v Prekmurju in v Posavini. Vendar pa bi bili dve tretjini manj slepih, če bi se bolniki pravočasno začeli zdraviti.

Na vse prisotne na predavanju je napravilo najgloblji vtis čitanje odlomka iz »Slepega muzikanta« v točkopisju, ki ga je bral eden ptujskih slepih tovarišev.

Kejačev, »do zdaj si gledala na svoje, odslej boš skrbela za vse. Do zdaj si podpirala tri ogle pri hiši, odslej jih boš tri pri zadruzi. Do mile volje se boš lahko nakregala!«

Kejačev se je zasmel, razred je zaploskal in jel vzklizati.

»Norevali bi se... je zajekljala in se ta večer prvič nasmešnila.

Kejačev pa je stopil k njej in jo potegnil na mizico, pred viničarski svet. Pokimal ji je in ji pokazal, naj spregovori. Razred je znova zaploskal. Julia se je zavrnila in si privezala ruto.

»Tovariši!« je začela in ni vedela več, kako bi nadaljevala. »Prej je rekel Kejačev, da se kregam. Saj, ženske se včasih vse prenašajo kregamo. Me smo tiste, ki prve skrbimo za otroke, možke!« ozrla se je proti Vračku in se mu nasmešnila — »pa radi pri politiki ostanejo. Zato mi naj nihče ne zameri, če se bom kregala. Jas vem samo eno, da moramo delati. In če ste mene izbrali, se to reče, da bomo pač vsi za krampe prišli. Kar si bomo pripravili, to bomo imeli, tako bomo živeli!«

Hotela je še nekaj povedati, a si je premislila in se potegla.

Ivan Potrč:

Gorice

(Nadaljevanje 17)

Kejačev se je dvignil na prste, se stegnil in preteče zavpil:

»Tiho, smrkoln!«

Viničar je vrgel zbežan pogled na Cenca, se ozrl, da bi poiskal tiste, ki so se posmihali, do besed pa ni prišel. Postavil je palico predse, položil obe roki na njo, se zagledal v obraze in začel govoriti proti mizi, čeprav so bile besede namenjene tistim, ki so stali za njim.

»Nikar se ne smejte,« je začel. »Saj jaz sam sem tisti, ki ima pekel z ženo.« Prenehel je in nadaljeval z istim počasnim, a odkritim glasom: »Rad jo imam, moja žena je, kako bi jo mogel nagnati, to bi jo do konca pogubilo... Ali jaz mislim,« je rekel po premolku, »ko vas tako poslušam, da bi bila za druga za mene in za mojo ženo — ni tako slaba, povem vam — nekaj velikega, nekaj zelo velikega... mislim, tako mislim, če bi me vzeli, da bi tam laže začela z ženo tisto lepše in boljše življenje...« Globoko si

je oddahnil in še rekel: »Nikdar se naj nihče ne posmehuje zaradi žene.«

Končal je, po razredu pa je nastala napeta tišina. Kratak govor je terjal od Belega toliko napora, da so mu nastopile srago na čelo. Obrislal si jih je z dlano. Zadnje besede so bile odveč. Jok je segel ženskam do grla. Napetost v razredu je presegla šele viničar, ki se je enkrat že oglašil zaradi Belega.

»Rekel sem, ko mravlja je delaven.«

Vse si je oddahnilo. Belec se je sklonil za papirjem, ki je zletel geometru z mize, ga pobral in izročil roka pa se mu je potresala. Ostal je pred mizo in odprl usta. Takšen, z odprtimi usti, je obračal glavo za vsako besedo, ki je bila poslednjega izgovorjena. Ženske so si začele brisati oči. Soba je nekaj trenutkov onemela.

Svet se je razgibal šele pri volitvah.

»Koga boste izbrali za predsednika?« je vprašal geometer.

Kaj se ljudem iz Cirkulan zdi prav, kaj pa ne ... ?

Poslovili smo se od starega in stopili v novo leto. Ob zaključku leta je navada, da delamo obračun o storjenem in nestorjenem, in razmislimo o tem, kako bi v prihodnje zastavili, da bi bilo čim boljše.

Pa naredimo malo obračuna. Začnimo pri množičnih organizacijah. Bodimo jim pravični; vse leto so spale spanje pravičnega, zato se tudi v decembru še niso mogli odbori OF toliko razgibati, da bi izvedli občno zbor. Prestavili so jih v januar. Mogoče hočejo novi odbori začeti v novem letu, da bo tako vse novo? Bomo videli. Zelimu jim mnogo uspeha pri delu, ki ga prav gotovo ni malo! ZB NOV je že imela občni zbor, ki ji pa, kakor poroča »Ptujski tednik« v zadnji številki, ni bil baš v ponos, vendar pomeni po dvoletnem spanju resen korak naprej.

Lepo organizirana proslava JLA z vojaškim manevrom, proslava 29. novembra, predlogi za odlikovanje, nad 20 novoregistriranih članov, razdelitev članskih izkaznic itd., tudi niso mačkine solze. Kakor poroča »Ptujski tednik«, je tudi kulturnoizobraževalno društvo stopilo po daljšem času na plan. Obnova odra, studij dveh dramskih komadov (enega so z uspehom ob polni dvorani že odigrali), ponovna aktivizacija knjižnice, dve uspehi predavanj Ljudske univerze kažejo na dober začetek. Povejmo resnico. Marijivi in disciplinirani so, redno hodijo na tedenska predavanja, snujejo načrte o svojem domu, še večji pritegnitvi članov, pripravljajo se na igranje itd. Le tako naprej, pa še malo v javnost, da bomo bolj spoznali vaše delo in videli uspehe. O mladini in ženah kot organizacijah na žalost ne moremo govoriti. Naša zelena bratovščina — lovci — so dosti lovili, pa malo vlovili. Kdo je neki tega kriv?

Krajevni odbori živijo pod vplivom bližnje združbe v občini. Njih delo je bilo posebno zaznavno ob dokončni odmeri davka. V Slatini, Gručovcu, Paradižu in Gradiščah je šlo brez večjih prihodov in odhodov za odmero na splošno zadovoljni, in so v veliki večini davek tudi že plačali. Drugače je bilo v Cirkulanah. Tu ljudje že precej časa godrnjajo in kot vse izgleda, upravičeno. To je pokazala tudi zadnja odmera davka. Davkoplačevalci so protestirali proti razdelitvi davčnih bremen in izvolili posebno komisijo, ki je v sporazumu s krajevnim finančnim poverjenstvom izvršila revizijo ter nad 90 davkoplačevalcem znižala določene vsote, nekaterim »stricem« davčne komisije pa povzela. Med temi zadnjimi je bil tudi predsednik Žuran, ko se je kot predsednik ves čas pri vseh obveznih oddajah štetil, nepravilno prijavil pridelek vina, popravil na zboru volivcev sprejete kvote davčnih akcij, sedaj brisal davek in ga drugim pripisoval itd. Tokrat je vendar dobil primerno vsoto. On je baje tudi glavni krivec za slabo stanje na KLO. Res je eno, ljudje v Cirkulanah ga ne bodo nikoli več volili! (Tudi tisti ne, ki so ob zadnjih volitvah za njega propagirali: »Vollmo njega, ta je kmet, ki gotovo ne bo šel v zadrugo.«)

O podrobnem delu splošne kmetijske zadruge bo boljše poročati po njenem občnem zboru, vendar bi bilo narobe, ako bi šli molče mimo zadnjega zbora zadrugnikov. Glavna točka dnevnega reda je bila reševa-

nje vprašanja novega poslovođa v trgovini. Pravzaprav vsakdanja stvar, če bi ne bila izvršena v nekem posebnem vzdušju. Vsi pošteno misleči ljudje so menili, da je dosedanja poslovodinja dobro organizirala svoje prijatelje in zagovornike. Tudi to navsezadnje ne bi bilo nič posebnega — vsak se skuša nekako obdržati. Toda vsa stvar je vse preveč smrdela po starem političanskem klerikalizmu, ki hoče našo socialistično demokracijo izkoristiti za svoje temne namene. Nekateri pravijo, da je bil to, sicer plah, vendar organiziran nastop klerikalne reakcije in skoraj bi se strinjal z njimi. Nekaterim najbolj glasnim pa bi povedal sledeče: O socialistični demokraciji, svobodni in enakopravnosti imajo pravico govoriti ljudje, ki so za to stvarili kaj žrtvovali in jim socializem ni samo prazna beseda, temveč so prepričani v njegovo zmago in zato tudi pripravljali nekaj žrtvovati. Kdo pa je boljše poslovodja, bo pokazala bližnja bodočnost.

Pa še nekaj tišči Barbarčane. »Ptujski tednik« je sicer objubil, da bo o aferi v podjetju »Vino-Sadje« poročal po končani preiskavi, vendar se ljudem ta nad enomesečni molk le zdi predolg. Čudijo se namreč, kako da je v tem primeru »P. T.« tako prizanesljiv in obziren, ko se pa spominimo, da je že nekajkrat o mnogo manj

pomembnih stvareh dosti pisal, včasih celo preveč. Nekateri celo pravijo, da je zelo verjetno, da je kdo od uredniškega odbora dobil pri Primožiču dobro južno pod parolo »Ne košta ničta«. Kaj se ve?

Se bo se dalo kaj povedati o stanovanjski krizi (tu bi dal besedo poštarici in zaščitni sestri, ko sta v ambulanti samo takrat, kadar ji Primožičeva milostno odpre), naših gostilnah, pobiranju tržnine in še kaj. Posebno gostilne bodo v očeh. Ena je sicer odprta, pa ne toči nobenih pijač, druga pa ima svoj posebni obratovalni čas (v nedeljo jo zaprejo že pred kosilom, ob delavnikih pa pred večerjo, to je ob 18. uri.) Tak obratovalni čas velja že nekaj let! Kaj pravijo k temu KLO in gostinstvo Ptuj? Ali so tudi oni mogoče pod težo parole »ne košta ničta« namočeni? Ljudje si želijo poštene gostilne, kjer bi se lahko tudi včasih povesečili.

Tovariš Ferdo Dorničkovič res nima tamburaških instrumentov, pravi da so pri njegovi sestri. Ali bi ne bilo pošteno, da jih ta vrne društvu, oziroma pove kdo jih ima? Isto velja tudi za Petroviča (Hudekov Johan), ki naj čimprej vrne obe trompeti, če noče da bo imel opravka z javnim tožilstvom in še s kom!

Toliko za danes, pa še drugi kaj! B. M.

Ali bodo res morale KZ plačati dolgove uprav za graditev zadrugnih domov?

V ptujskem okraju začnejo te dni občni zbori kmetijskih zadrug, ki bodo pomenili ponekod resni in temeljit obracun za vse gospodarstvo v minulemu letu. Zaključni računi teh zadrug bodo zgovorna slika o delu, prizadevanju ter uspehih upravnih in nadzornih odborov ter članstva samega.

Po času, ko se je začel graditi na Turnišču pri Ptuj in na mnogih mestih v ptujskem okraju zadrugni dom, je bilo že več občnih zborov, vendar se marsikje na teh občnih zbora ni mnogo govorilo, kdo bo dogradil začetni zadrugni dom, kdo bo plačal ali zahteval plačila za material, ki je bil namenjen zadrugnemu domu, pa ni dosegel svojega namena, temveč je zapustil le bedno sliko razvaline začetega doma, v gospodarstvu z materialom pa bedno sliko neresnih gospodarjev.

Tudi KZ Turnišče je tik pred občnim zborom. V teku priprav na ta občni zbor je upravni odbor predlagal finančno stanje te zadruge ter ugotovil, da se bo moral na tem občnem zboru več ukvarjati z ugotovitvami v zvezi z dolgi, ki bremenijo to zadrugo za material, ki je bil namenjen za zadrugni dom. Iz številnih podatkov izhajajo, da bi naj bila KZ Turnišče dolžna plačati gradbeni material, za katerega je obremenjena, dočim tega materiala ni na stavbišču, niti ni glede njega drugo kot nalogi, da je treba ta material iz stavbišča na Turnišču odstopiti drugim zadrugam oziroma drugim upravam za graditev zadrugnih domov. Tako je KZ Turnišče obremenjena za 114.607 din za gradbeni material, ki je bil dejansko porabljen za graditev zadrugnega doma v Leskovcu, Trnovski vasi, Dornavi in Ro-

goznic. Nobena od uprav za graditev navedenih domov se še doslej ni zganila, da bi bil KZ Turnišče plačan ta material, ki je bil prevzet. Upravi zadrugnega doma v Leskovcu je bilo odstopljenih po nalogu Okrajne uprave za graditev zadrugnih domov 1000 komadov strešne opeke, Trnovski vasi 10.500 strešnih opek in 84 žlebljakov, Dornavi 8000 strešnih opek in 140 žlebljakov in Rogoznici pa 2000 strešnih opek, 7100 zidnih opek in 26 žlebljakov. Zraven tega je KZ Turnišče obremenjena za 102 borovi deski, 610 jelovih desk, zraven tega pa še za 30 m³ gradbenega lesa v vrednosti 59.340 din. Zraven tega, da ni na Turnišču nikogar, ki bi si upal trditi, da je kdajkoli prispejal na Turnišče tak gradbeni les, bi morala KZ Turnišče plačati tudi to vrednost.

V resnici pa bi moral 59.340 dinarjev plačati Sklad za mehanizacijo, ki je dejanski koristnik tega kredita, za katerega je obremenjena po nalogu OZKZ Kmetijska zadruga Turnišče.

Upravni odbor KZ Turnišče ne more opravičiti pred svojimi člani dolgov in plačil ter škode, ki bi jo dejansko morali nositi. V tem pa očitno ni osamljena, saj so pred enaka dejstva nedvomno postavljeni tudi upravni odbori KZ v Slovenji vasi, Staršah, Gorisnici, Leskovcu in drugod, kjer stojijo očitajoče ruševine začetne in nedovršene zgradbe, ki je zahtevala za se toliko težko priborjenega gradbenega materiala. Ni dovolj, da marsikdo kima in stresa z rameni ob pogledu na razpadajoče zidovje.

Prepričani smo, da bo novi gospodarski sistem končno prisilil KZ in bivše uprave za gradnje zadrugnih domov, da bodo pred člani KZ na letošnjih

bi ga česa prosila, on pa je odšel, ko da je ne vidi, in se ni hotel zmeniti zanj.

Ljudje so se zbirali v gruče in se začeli razhajati. Ogrinjali so se v zimske rute in v suknje, pod koraki pa je zaskrpal sneg. Sij iz latern je zagrinjal črne postave in se lovil v rdečo in belo grobo zastavo, ki se je vila nad glavami.

Potem, ko so se ljudje razšli že daleč po goricah, se je nekje v daljavi oglasila harmonika. Godel je ozmečin muzikant, a godel je samemu sebi in svoji bolečini. Glasovi iz harmonike so bili pretrgani in vriskajoči, ko da bi se nekdo na mrtve višje napil in bi zdaj kričal. Svet je vriskal, z muzikantom in njegovo ljubeznijo pa je bilo vedno bolj narobe.

Pri Trinkausu jih je to noč in po zadrugi sedelo za mizo pet. Šafar je vpil po svoji navadi in bil ves iz sebe, možki — Ornik, Ritonja, kletar in Kasaj — so se zalivali.

»To se pravi«, je vpil Trinka. »da bo zdaj Vračko gospodaril na Kajžarju!«

»Vračkova baba«, je popravil Ritonja, »ali nisem rekel?«

Kletar pa je zastokal: »Priateljčki ...«

»Ti«, je rekel Ornik šafarju,

Sindikalna podružnica Mestne tkalnice in barvarne je imela prva občni zbor

V nedeljo 13. januarja t. l. je imela sindikalna podružnica štev. 1 Mestne tkalnice in barvarne v Ptuj redni letni občni zbor ob udeležbi vseh članov in članic v lepo okrašeni dvorani Zupantič.

Letni obračun te podružnice, ki je imela prva v okraju občni zbor, je pokazal, da je sindikalno delo te podružnice na poti trdnega povezovanja delavcev in nameščenecv tega podjetja, na organizirani in zavestni borbi za doseg ciljev socialistične družbe. To potrjujejo doseženi uspehi. Malo je sindikalnih podružnic v ptujskem okraju, ki bi si zgradile tovarniško poslopje, kot je to uspelo članom te podružnice ob vložitvi 2000 prostovoljnih ur. Po doseg tega cilja se je članstvo te podružnice lotilo nalog iz proizvodnega plana. Izrabljeni stroji, vsakodnevne okvare in stalno prekinjanje električnega toka in druge težave so zahtevale od kolektiva vedno nove poštvalnosti. Končno je bil zgrajen še transformator, ki je zagotovil tovarni rednejše obratovanje. Fuzija z barvarno je povečala število članstva za 29. Celotni kolektiv je sledil vsemu gospodarskemu in političnemu dogajanju, zato je tudi dosegel prvo mesto v tekmovalstvu v poštvalstvu 10. obletnice obstoja OF in dobil še pohvalo okrajnega odbora OF. Na obratnih sestankih, ki so jih smatrali ob enem za sindikalne sestanke, je bil celotni kolektiv seznanjen z vsemi problemi, ki se nanašajo na delo v obratu kot na osebno življenje delovnega kolektiva. Vedno znova se je povdarjalo, da prehajamo k oblikam gospodarjenja, ki zahtevajo od vsakega člana kolektiva več splošnosti, samozavesti in discipliniranosti, in da bodo ob teh oblikah sčasoma tvorili kolektiv le še delavci in delavke, ki se z vso resnostjo posvečajo delu in samolazboževanju.

Občnemu zboru so bile priznane tudi nekatere dosedanje napake sindikalnih funkcionarjev, ki niso koristile delu podružnice.

V prvi predlogov, ki kažejo namen, da je treba podružnici novih agilnih funkcionarjev, katerih vodstvo bo zagotovilo, da bodo uspešno odpravljene vse ovire za doseg še večjih in vidnejših uspehov. Izvršni odbor sindikalne podružnice bo edino kot vodilni politični organ v podjetju ob opori vseh članov dosegel, da bo poživelo kulturnoprosvetno delo, da bosta imela večjo pomoč pri delu delavski svet in upravni odbor, da bodo odpravljena individualna trenja, preprečene krivice v zvezi z morebitnim skrajšanjem števila zaposlenih in zagotovljeno pravilno izvajanje gospodarskih ukrepov.

V poročilu o delu te sindikalne podružnice za dvig življenjske ravni svojih članov, je bilo tudi povdarjeno, da je sindikalna podružnica dala trem članom po 1000 din denarne pomoči in poslala tri članice na brezplačni odhiti na morje, poleg tega pa je članstvo podružnice v redu prejemale vse, kar

občnih zbora položila obračun za material, ki jim je bil zupan. V kolikor gre za poedince, ki so znali seči po materialu za graditev zadrugnih domov, ne da bi ga plačali in so ga porabili za privatne graditve, bodo nedvomno organi za red in odpravo škode v našem gospodarstvu podvzeli potrebne korake.

—fre

mu pripada iz delovnega razmerja.

V diskusiji članov po poročilih, v katerih so bile povdarjene velike zasluge za sedanje stanje obrata člana podružnice tov. Maučica in najpoštevnejših članov in članic, so iznašli nekateri člani predloge za bodoče delo, pa tudi kritiko nepravilnosti pri dosedanjem delu. V diskusiji se je oglašil tudi predstavnik OSS tov. Potočnik, ki je predlagal stopnjevanje kulturnoprosvetnega dela zlasti glede na okoliščino, da izvira večina članov in članic tega kolektiva s podeželja, kjer se to vprašanje

zelo zanemarljivo. Pozval je članstvo te sindikalne podružnice, da pripravi svoj delež, ki ga bo vložila v zgraditev kulturnega doma »Jože Lacko« v Ptuj.

Sindikalna podružnica Mestne tkalnice in barvarne je doslej prva, ki je imela sindikalni občni zbor. Verjetno bodo tudi ostale podružnice, ki ji bodo sledile z občnimi zbori, napravile temeljit obračun dela in uspehov ter napak, novoizvoljeni odbori pa se bodo z vso resnostjo lotili dela v korist razvoja gospodarstva in zavesti naših delovnih ljudi.

V. J.

Novoletna jelka v Stopercih

Tudi v šoli v Stopercih smo praznovali Novo leto pod prelepo okrašeno jelko, ki so nam jo pripravili naši prijatelji in dobrotniki. V začetku prireditve so nastopili pionirji 5. razreda z igrico »Jagoda kliče dedka Mrza«, nakar je dedek Mrza resnično nastopil v spremstvu starke Zime. Pozdravil nas je s poučnim nagovorom in nam voščil veselo novo leto. Potem nam je delil novoletna darila. Vsak otrok je dobil zavojček slaščic, tako dobrih, kakor doslej še nikoli nismo okusili.

Vrhu tega smo še dobili šolske potrebštine, svinčnike, peresa, radirke, ravnila, zvezke, kar nam je bilo posebno dobro došlo. Saj je pri nas težavno nabaviti si te reči, ker jih v domačem kraju ni dobiti in je treba dobaviti jih iz 26 km oddaljenega Ptuja. Po končani obdaritvi so nas pogostili s čajem in orehovo pitoico ter žemljami. Ob veselih zvokih harmonike smo peli partizanske in druge pesmi. Bili smo resnično zelo veseli.

Hvaležni smo darovalcem prispevkov za prireditev Novoletne jelke, OLO, Svetu za prosveto v Ptuj, posebno pa upravitelji šole tov. Angeli Ivanuša, ki je prireditev vodila, članicam AFŽ tov. Kristini Jus,

Nesreča nikdar ne počiva

58-letna Lorber Liza iz Strnišča je dobila 13. januarja t. l. pri padcu v hiši poškodbe na leve mkolenu, zaradi česar je morala na zdravljenje v ptujsko bolnišnico.

Po nesrečnem naključju sta prišla 13. in 14. jan. t. l. Prejaci Ivan iz Budine in Benčič Franc iz Ptuja do poškodb na levi roki. Po krajšem zdravljenju bosta okrevala.

Na cesti sta se stepili

Na cesti Bukovci—Borl sta se 7. januarja t. l. v večernih urah spoprijeli Žuran Kata iz Stojnc in Polanec Jula iz Stojnc. Vnela se je prava bitka, ker nobena ni hotela ostati tepena. Vlačili sta se za lase, tudi nohtov nista štedila. Pokotali sta se tudi po snegu ter preiskusili trdoto cestišča. Tista tatvina, zaradi katere sta se stepili, res tega ni bila vredna, ker sta precej enaki. Popraskali sta se po licih ter zmešali lase, ko je na sredo prišla tov. Koletnikova, ki je vsaki pritisnila zaušnico ter ju napodila domov.

Koznovani bosta še zaradi kršenja cestno-prometnih predpisov, ker na javni cesti ni dovoljeno uprizarjati takšnih »dvobojev«.

nilo. Zamahnil je in zapel:

»Saj veš mojo navadico ...«

Pravega glasu pa ni ujel.

Stegnil je roke, da bi jo prešlil. Bila je tenka v pojās ali dekle se je odmaknilo, da je ni dosegel. Stopila je v sneg in se naslonila na ograjo ob brvi. Taka je obstala in se ni več zganila, roke pa tistala v žepe na predpasniku. Ritonja se je nagnil in jo skušal objeti znotraj rok, a je malodane padel.

»Z nami boš šla!« je rekel trdo in nasilno.

Zaskripala je ograja, a po nebu proti gorici je potegnil soj avtomobilske luči ... Dekle je znenada in kot bi jo kaj pičilo, skrčila roke, se odmaknila in sunila moškega z nogo. Ritonja je zavajkal in odletel. Obseдел je v snegu in zaprepačen zaklel. Preden se je zavedel in pogledal po klanecu, mu prvi trenutek niti na misel ni prišlo, da bi planil za dekleto. Vse, kar je slišal, je bilo samo še bežeče škripanje po snegu.

»Hu, prekleta babnica, le počakaj!«

Preklinjal je, ne da bi prav vedel, zakaj je začel sakramentirati. Po klanecu je privozil avtomobil in vrget luč po stezi in daleč preko brvi. Ta trenutek se je Ritonja zazdelo, da

Elizabeti Franič in Anici Savil, ki so se teden dni trudile s pripravljanjem peciva. Prav tako smo hvaležni članom Prosvetnega društva Stoperce, ki so nas zabavali z nastopom dedka Mrza — tov. Adolfu Kopše, starki Zimi — tov. Ivanu Ogrižek ter harmonikarju tov. Ignacu Vrabčič ml. —

Prisrčna hvala vsem!

Angela Topolovec, učenka IV. razr. šole v Stopercih

—o—

V objavo smo prejeli: **Važen in potreben je red tudi na cestah**

Danes ni več poti za pešce. Pešpoti so postale dirkalnišča za kolesarje. Pešci, pazite, da vas kak brezobzirnež ne prevrne v občestni jarek!

Ni dolgo tega, ko je šla skupina ljudi po pešpoti Ljutomer-ske ceste. Pred skupino je vodila neka mati triletnega otroka. Ta se je nenadoma iztrgal iz materinih rok in zbežal. V istem trenutku je za skupino pridivil kolesar. Vsi prisotni so zakričali od groze. Otroci se k sreči padel ter se le laže poskušoval po rokah in po obrazu. Toda to je bil eden srečnih slučajev.

Ali bomo čakali, da se bo pripetil bolj drastičen primer, in se bodo šele takrat storili potrebni ukrepi?

Vsakega kolesarja, ki vozi po pešpoti, je treba s primerno kaznijo spomniti, da je zanj dovolj prostora na vozni cesti. Zahtevamo, da se pravočasno podvzamemo potrebni ukrepi!

—o—

Bili so najagilnejši

V letu 1951 so bile v ptujskem okraju najdelavnejše pri izvajanju sklepov II. kongresa ZB NOV krajevne organizacije pri Veliki Nedelji, Zavrču, Ormožu, Središču in Cirkulanah. Pri Veliki Nedelji so iz lastnih sredstev odkrili spominsko ploščo borbem in žrtvam ZB NOV. Sodelovanje v štafeti, organiziranje strelskih družin, zbiranje članarine, ureditev listin in obdaritev ob Novem letu so dela, ki so jih opravile omenjene organizacije z organizacijo pri Veliki Nedelji na čelu.

V letu 1951 je bilo v ptujskem okraju razdeljenih 91 odlikovanj, 31 nadaljnjih predlogov pa še čaka na rešitev.

V raznih zdraviliščih je bilo 6 članov, ob Novem letu pa obdarjenih 47 sirot in socialno šibkih članov. Razdeljenih je bilo 455 metrov flanel v vrednosti 174.000 din.

-nik

nila med moške. Srenja je zaploskala, od srca in iz prepričanja. Svet na Kajžarju si ni bil še nikoli tako svest, kaj hoče, ko ta trenutek.

Zdaj — izgledalo je, da bo končano — pa se je perilo do mize in se postavilo Belec ob stran dekle z nazaj zavezano naglavno ruto, izpod katere so silili svetli in mehki lasje. Nekaj za njo je rinil tudi muzikant. Dekle je imelo okoli ozkih ramen pleteno ogrinjajočo. To ogrinjajočo si je prsih sklopalo in jo krčevito mečkalo z dolgimi in tenkimi prsti. Bila je Lajhova Lizika. Spustila je ruto, da se ji je obesila ob vitkem telesu in potisnila roke, s katerimi ni vedela kam, v majhne žepe na predpasniku z drobnimi rožami. Za posmihanje, ki je nastalo za njenim hrbtom, se ni zmenila.

Nikogar nistem izdalas, je govorila komaj silno, glas pa je imela zajokan. »Kdo si je izmislil vse to ...? Placarka si je izmislila ...«

»Izmislila sem si. Čujte ljudje božji!« je zavpila Placarka. Lizika se je obrnila napol proti ljudem in nadaljevala:

»Kaj pa ona ve, ne poslušajte, sama naj povem ...«

Ozrla se je s srepimi, užaljenimi očmi in spreletela z njimi

To zadnje se je zgodilo isto noč v koči pri Vračku. Vrnila sta se in ženska je legla, dočim je možki sedel za peč, ko da se ne bi mislil razpravljati.

»Zakaj ne ležeš?« ga je vprašala Jula.

Vračko je molčal. Tudi vzdihnil ni, kakor je bila njegova navada, če je bilo kaj narobe.

»Kaj ti je?« je vprašala ženska z zaskrbljenim glasom in dvignila glavo. »Kaj se je zgodilo?«

»Nič ni,« je odgovoril. »Po tvojem me je zgodilo, saj ...«

Viničarka se je napol dvignila na postelji. Nastala je tišina, da se je zaslislalo sopenje otrok, ki so spali in počasno tiktakanje ure. Nato je začelo melo ličje. Ženska se je dvignila in odšla stenj. (Nadaljevanje prih.)

Po lestvici navzgor ali navzdol... Čemu je treba vtikati nos v „zaupne stvari“?

Ze večkrat sem razmišljal, kako bi si ustvaril pravo sliko o pojmu »lestvice« pri obdavičevanju. Pomagal sem si do seznama davčnih zavezanecv naše vasi Bukovci, ki izpisal 11 imen sovaščanov s podatki o površini zemlje in davčni obremenitvi in pri tem našel ključ za »lestvico«. Iz te je razvidno, da sem po površini posestva enajsti, po davčnem predpisu pa drugi, da je nekdo po površini prvi, po davku pa peti, da je drugi po površini četrti, po davku pa deveti itd. Cela lestvica izgleda takole:

A) po površini:

1. Petrovič Franc	6,92 ha
2. Strelec Franc	6,83 ha
3. Ciglar Martin	6,67 ha
4. Feguž Marko	5,04 ha
5. Majnar Janez	4,92 ha
6. Črešnik Franc	4,73 ha
7. Lesjak Alojz	4,64 ha
8. Črešnik Janez	4,10 ha
9. Vrbancič Franc	4,07 ha
10. Njegač Genovefa	4,05 ha
11. Solina Franc	4,04 ha

B) po davku:

1. Strelec Franc	29.925 din
2. Solina Franc	26.595 din
3. Majnar Janez	17.685 din
4. Vrbancič Franc	16.510 din
5. Petrovič Franc	16.000 din
6. Lesjak Alojz	15.250 din
7. Ciglar Martin	12.880 din
8. Črešnik Janez	12.880 din
9. Feguž Marko	12.880 din
10. Njegač Genovefa	11.880 din
11. Črešnik Franc	8.000 din

Ljudska univerza v Cirkulanah

Je priredila predavanje o vinogradništvu, ki je bilo lepo obiskano. Ljudje so sicer pričakovali napovedanega predavatelja iz Ptujja — tajnika Vinarske zadruge tov. Vračka, ki ga pa ni bilo. Nadomestil ga je — in to zelo dobro — domačin Stanko Rajher. Predavanje je bilo zanimivo in poučno, za naše vinogradnike pa tudi zelo potrebno, ker se ti še vedno preradi držijo zastarelih načinov pripravljanja škropiva in površnega škropljenja, s čimer si seveda prizadajo precejšnje škodo.

Ob zaključku je upravitelj gimnazije tov. Pučko povabil navzoče starše, naj pošljejo svoje sinove v vinarsko-sadlarski tečaj, ki bo v letošnji spomladi v Cirkulanah.

Kulturno prosvetno društvo v Cirkulanah je priredilo 13. jan. t. l. Finžgarjevo »Razvalino življenja«. Igralci so z dobrim podajanjem svojih vlog izpolnili pričakovanje, poslušalci pa so jih nagradili z vnetim ploskanjem in obilno udeležbo.

Kmetijska zadruga v Cirkulanah prodaja kis po 40 din liter — v Ptujju na trgu ga za prodajo po 20 din liter. Res je to smešno. Če Haložani kisa ne bi sami proizvajali, ali če bi bili tako bogati, bi se dalo to razumeti. Da je pa to absurdno, je še bolj razvidno iz dejstva, da so prodali svoj vinski pridelek po 20—40 din liter.

NAROČNIKOM IN BRALCEM!

Če želite, di bi Vam s pošto redno pošiljali »Ptujski tednik«, nam to takoj sporočite osebno (MLO — II. nadstropje), ali pisмено, in ob isti priložnosti plačate naročnino.

Številni naročniki plačajo naročnino pri naši blagajni ob priliki raznih opravkov v Ptujju. Iz uprave

Kdaj bomo uvedli plodored?

Ing. Zorec Egon

V zadnjih letih se vedno bolj — predvsem v krajih z razvitejšo živinorejo — uvaža v kmetijstvu praksa plodoredov z deteljstvi in travnimi mešanici. Detelje sicer obogate zemljo z dušikom, ne dajo pa toliko ostankov humusnih snovi, kakor jih puščajo močne ruše trav.

Za tvorbo humusa so ostanki rastlin v dobi, ko primanjkuje gnojil in sploh organskih snovi v zemlji, vedno večjega pomena. Praksa nam dokazuje, da v travniški zemlji, če jo preorjemo, kljub izčrpanosti vsaka rastlina nekaj let dobro uspeva, seveda le vse dotlej, dokler niso izrabljene vse snovi porane travnate ruše. S preoravanjem travnikov smo prisiljeni pridelovati v večji meri potrebno krmno na polju. V plodoredih imamo lahko deteljno — travno mešanico kot enoletno, dve-, tri-, ali izjemoma tudi štiriletno. V glavnem pa je uvedena kot dvoletna, tri- ali štiriletna pa se v tretjem in četrtem letu uporablja za pašo.

To so naši nekaki menjalni travniki.

Naši kmetovalci vedo, da se pri nas dobro donesejo plodoredi z dvoletno deteljo, ker nam daje dobro beljakovinsko krmno, zemlja pa obogati na dušiku in

Ta lestvica mi je res odprla oči, saj kaže, da pridejo po eni strani nekateri navzgor, po drugi strani pa drugi navzdol. Po tej lestvici bi me lahko nekdo smatral za deseterkrat boljšega gospodarja od drugih. S.

V Cirkulanah se ne zmenijo za popravilo mrtvašnice

Mrtvašnica v Cirkulanah je v takšnem stanju, da ne dela prav nobene časti KLO Cirkulane, niti Cirkulančanom samim. Kljub temu pa vedo povedati v Cirkulanah, da leži na KLO čedna vsota denarja, ki so jo ljudje vplačali za grobove in da bi lahko iz tega fonda popravili mrtvašnico, če bi se za to seveda kdo resno pozanimal.

Mesto na kolino v bolnišnico

Rodošek Leopold iz Dežna je šel 12. t. m. zjutraj na kolino. V nahrbtniku je nesel s seboj vse potrebno, pa tudi oster dolg nož. Pred hišo Regvart Matevža v Zaklu mu je spodrsnilo, da je padel, pri čemer ga je zabodel v pleče nož iz nahrbtnika in mu prizadejal precej veliko rano. Zdravniško pomoč mu je nudila ptujška bolnišnica.

Po stari navadi

Nekaj fantov iz Slovenje vasi je 14. januarja 1952 ob 2. uri zjutraj napadlo Štumbergerja Antona in Cestnika Franca iz Prepol. In so ju poškodovali z noži. Zaradi poškodb na hrbtu in roki sta bila oba prepeljana ob 4. uri zjutraj v ptujško bolnišnico z rešilnim avtomobilom.

Dva napadalca na 45-letno delavko

V hiši Gregorič Erne iz Dragonje vasi sta 11. t. m. zvečer ob 22. uri vdrla Koren Peter iz Polskave in njegov pajdaš; jo pretepla, poškodovala po obrazu, vrgla na tla in suvala s čevlji v rebra, ji pobrala ves živež in jo nato zaklenila v stanovanje.

Zaradi poškodb je morala iskati zdravniško pomoč in je bila prepeljana v ptujško bolnišnico.

Padel je z lipe

V Gajevčih je padel z lipe, ki je privezoval žico za psa, Ožinger Jože ter obležal nezvesten. Pretresel si je možgane, ker pa mu ni bila nudena zdravniška pomoč, se je stanje še poslabšalo.

Avto ga je podrl

10. januarja t. l. je Zmazek Franca iz Maribora podrl v Gorišnici tovorni avtomobil, ki ga je vodil Bojda Milovan iz Maribora. Avto je pravilno vozil, le Zmazek se je peljal na kolesu po levi strani. V zadnjem trenutku se je zaradi bližine naproti vozečega avtomobila zmedel ter zavil na desno, bilo pa je že prepozno. Zadel ga je prikolica ter ga vrgla po tleh. Zdravi se v bolnišnici v Ptujju.

Nelzogično.

Oče: Torej, mladenič, če sem vas pravilno razumel, vi hočete postati moj zet?

— Oh, ne, gospod, toda če bom poročil vašo hčerko, se temu ne bom mogel izogniti.

Ce bi hotel priznati, da so za ljudstvo zanimivi tudi dogodki, o katerih se govori največkrat le v »zaupnih pogovorih«, potem je treba vsekakor priznati tudi to, da imamo v naši ureditvi vse pogoje, da se o takih »zaupnih stvarih« spregovori tudi javno.

Vprašujemo se, zakaj se je udomačila marsikje navada, da se smatra razgovor o ljudeh, ki prejemajo ob raznih prilikah, predvsem pa ob koncu leta, večje zneske nagrad od podjetij ali ustanov v imenu ljudstva, da je to vtikanje nosa v zadeve, ki nikogar nič ne brigajo, do čim se smatra na drugi strani samo po sebi umevno razpravljanje o ljudeh, ki zaslužijo vse spoštovanje, ker so dobili v imenu ljudstva od organov oblasti ali JLA pohvale, priznanja, nagrade in odlikovanja, kar je vsekakor izraz časti, zaupanja in priznanja za storjene zasluge.

Ali denarne nagrade niso povsod odraz priznanja za storjene izredne zasluge v našem gospodarstvu? Kadar so, dane v imenu ljudstva enako kot častna priznanja. Zakaj je potem treba prikrivati pred množico imena nagradencev? Zakaj je treba množico »vtikati nos« v zaupne stvari, namesto da bi na isti način zvedela za imena gledalnih in poštvalnih patriotov kot v drugih primerih. Prikrivanje njihovih imen ne ustvarja vtisa, da je bil vzlet pri nagradenju kriterij nujnosti, da se uvrsti prizadele med zglede državljanov, temveč vtis, da se je delo nagrade zato, ker je na razpolago denar.

Vsi obrtniki, zdravniki, veterinarji, odvjetniki, duhovniki in gostilničarji, ki imajo dohodek od poklica, oziroma so poslovali leta 1951, dalje delavci, nameščenci in upokojenci, ki posedujejo hiše z vrtovi in stanujejo na teritoriju OLO Ptuj, so dolžni vložiti letne davčne prijave do 31. januarja 1952.

Iz prijave mora biti razvidna višina prometa, režija in čistega dohodka, doseženega v l. 1951. Prav tako je potrebno prikazati ločeno doseženi promet za razdobje od 1. jan. do 31. okt. 1951, in ločeno promet, ki je bil izvršen od 1. nov. do konca 1951. leta.

Obrtna gospodarstva, ki zaposlujejo vajence, morajo za vsakega vajenca navesti datum nastopa učne dobe in navesti točno število pomočnikov in čas njihove zaposlitve v letu 1951. Pri pomočnikih je treba ločiti kvalificirane in nekvalificirane moči.

Prijavi je potrebno priložiti kalkulacijo cen za vse glavne izdelke in veljavni cenik za tiste, kakor tudi za izvršene usluge od 1. jan. do 31. dec. 1951.

Rojstva, poroke in smrti v letu 1951

MATIČNI OKOLIS PTUJ

Rojenih v letu 1951: 558 fantkov, 543 deklic. Umrlo je 156 moških in 175 žensk. Poročenih pa je bilo 177 parov.

V območju matičnega okoliša Starše je bilo rojenih v letu 1951 36 otrok: 17 dečkov in 17 deklic. — Umrlo je 29 oseb: 16 moških in 13 žensk. — Poročilo se je 25 parov.

Na Hajdini je bilo v letu 1951 rojenih 15 fantov in 13 deklic, poročenih je bilo 22 parov, umrlo pa 21 moških in 19 žensk.

V Ormožu je bilo rojenih 33 fantkov in 29 deklic, poročenih je bilo 26 parov, umrlo pa je 33 moških in 28 žensk.

Okolišu Ptujске gore je bilo rojenih v decembru 1951 7 otrok. Poročili so se: Verdenič Jože iz Majšperka z Medved Ano iz Majšperka, Prevolskec Janez iz Strnišča z Mesarec Marto iz Strnišča, Majcen Franc iz Strnišča s Horvat Ano iz Strnišča, Janžekovič Franc iz Strnišča z Arnuš Marijo iz Strnišča, Zakelšek Anton iz Siteža z Jus Nežko iz Siteža. — V decembru so umrli: Langeršek Ivan iz Bolečke vasi, Mencinger Stanislav iz Koritnega, KLO Majšperk, Širec Alojz iz Slap (razglašen za mrtvega), Lepoglavec Anton iz Strnišča ter Pisker Marija iz Lovrenca.

V okolišu Strnišča je bilo rojenih v preteklem letu 18 fantov in 20 deklic. Poročilo se je 22 parov, umrlo pa je 16 moških in 27 žensk.

V okolišu Zavrčja je bilo rojenih 22 fantkov in 25 deklic, poročilo se je 13 parov, umrlo pa je 11 moških in 7 žensk. Samo v decembru pa so bili rojeni 4; umrli je Pohorec Franc iz Hrstovca; poročila sta se Zebec Vincenc in Putora Marija, oba iz Zavrčja.

Vsemu ljudstvu je znano, koliko razstavljalec II. okrajne gospodarske razstave v Ptujju je dobilo v znak priznanja za poštvalnost diplome in priznanja in celo za vsakogar je znano, kdo je dobil diplomu in kdo priznanje. Po neki nerazumljivi logiki pa istemu ljudstvu ni treba vedeti, kdo izmed članov razstavnega odbora je dobil nagrado osem ali deset tisoč dinarjev. Nagradencem, ki so si to zaslužili, ne more biti v sramoto, če ve zanje vsa javnost.

Članom potrošniške zadruge v Ptujju in ostalemu ljudstvu je znano, da ima ta zadruga upr. odbor, ki so ga tudi izvolili. Zakaj jim ne bi smelo biti znano, kdo je v njihovem imenu izmed članov upravnega odbora prejel nagrado osem ali deset tisoč dinarjev?

Vsekakor bi se dalo navesti več takih primerov.

Priporočljivo je, da bi se po ednici odpravili misliti, da naše ljudstvo zavidu zaslužnim delovnim ljudem priznanja, pohvale, nagrade in odlikovanja. Zato ni treba pred ljudstvom javno govoriti samo o častnih priznanjih in previdno molčati o ljudeh, ki so dobili materialna priznanja.

Ali je mogoče taka »zaupnost« potrebna in previdnost, da ne bi ljudstvo vedelo, da ta ali oni dobiva nagrade na več mestih? Naj je tako ali drugače, s tako prakso je treba prenehati, sicer bo ljudstvo v našem okraju vedelo samo za ljudi, ki so zaslužili v borbi za graditev socializma častna in ne za one, ki so prejeli materialna priznanja.

—bl.

Opozorilo!

Opozorjamo vse zgoraj navedene davčne zavezanca, da se rok za vložitev davčnih prijav ne bo podaljšal.

Zamudnikom bo predpisana kazen v višini 3 odst. Zavezanecem, ki davčnih prijav ne bi vložili, pa bo predpisana 6 odst. kazen.

Tiskovine davčnih prijav z vsemi prilogami se dobijo pri Poverjenstvu za finance Ptuj, soba št. 32, I. nadst.

Iz Poverjenstva za finance pri

Tečaj za sprejem v službo Ljudske milice

Pogoji za sprejem so: starost od 18—30 let, telesno in duševno zdravje, končana osnovna šola in regularna vojaška obveznost.

Prosilci morajo predložiti sledeče listine: lastnoročno podpisano prošnjo, kolkovano s 30 din, rojstni list, zdravniško spričevalo, potrdilo o regularni vojaški obveznosti, potrdilo o državljanstvu FLRJ, potrdilo o vpisu v volilni imenik, potrdilo o nekaznovanosti, in tisti, ki so v službenem razmerju, potrdilo delodajalca, da lahko službo zapuste, če bodo sprejeti v LM. Prošnji je treba priložiti še lastnoročno napisan življenjepis in izjavo prosilca, da bo ostal v službi najmanj 3 leta. Prošnjo sprejemajo postaje LM, v katerih območjih prosilci stalno bivajo, najpozneje do 15. februarja 1952.

Služba se začne z vstopom v šolo LM. Sprejete osebe so upravičene do prejemkov in drugih ugodnosti po določenih Zakona o LM in raznih tozadavnih predpisih.

Imel je dve puški, zdaj pa nima nobene

Bivši lovec Hvalec Jurij iz V. Okiča, včlanjen v lovski družini Leskovec, je imel dve puški: prednjačo iz časov mladosti Franca Jožefa, ter petelinško, pravo fino puščico. Za to zadnjo je imel tudi kup muničije. Razlika pa ni bila samo v tem, torej v starosti orožja, temveč tudi v tem, da je bila prva prijavljena, druga pa je bila ilegalna. Ko je sedaj tudi druga postala legalna, se je Jurij rešil obeh. Kateri lovec bi ne bil jezen v takšnem slučaju?

V šoli.

Učitelj: »Kaj je vzrok, da Nil vsako leto prestopi bregove? No, Jožek?«

Jožek: »Zaradi krokodilovih solz, gospod učitelj.«

Zivahna zakonodaja.

Nekega dne je nek član parlamenta zamudil sejo. Vratar mu je vlijudno dejal: — Vaša ekscelencija, ali bi hoteli pothoma vstopiti, seja se je že začela.

— Kako? — je odgovoril poslanec. — ali gospodje že — spijo?

Letovišče grad Borl prireja vsako nedeljo popoldne PLES v mali dvorani na gradu — Nudijo se jedila in dobra haloška kapljica.

Popravki

V št. 1/52 je na 2. strani v članku »Kakšno bo vreme v letu 1952?« napačno ime Cestnik Matevž, biti pa mora Cestnik Alojz.

V isti številki 1/52 je na 3. strani pod naslovom »Zimska jedila« v 3. odstavku napačno: »Tudi kislega mleka... biti pa mora: Tudi kislega zelja ne kuhaj...«

Okrajno gledališče Ptuj

Sobota, 19. januarja 1952, ob 20. uri: Franjo Blaž: »Pepekka«, pravljica v štirih dejanjih. Krstna predstava. Režija in scena Franjo Blaž.

Nedelja, 20. januarja 1952, ob 15. uri: Franjo Blaž: »Pepekka«. Prva repriza.

Predprodaja vstopnic pri gledališki blagajni v petek in soboto od 15. do 17. ure, v nedeljo od 9. do 11. ure ter eno uro pred predstavo)

Opozorilo

Opozorjamo imetnike orožja in orožnih listov, da se bodo delili potrjeni orožni listi na postajah LM ob spodaj navedenem času S seboj je treba prinesiti orožje.

21. I. 1952: Desternik ob 8. uri, Juršinci ob 10. uri, Gorišnica ob 12. uri, Ormož ob 15. uri.

22. I. 1952: Cirkulane ob 8. uri, Vid ob 10. uri, Zetale ob 13. uri, Ptujška gora ob 15. uri.

23. I. 1952: Cirkovci ob 8. uri, Ptuj ob 10. uri.

Iz pisarne Poverjenstva za notranje zadeve OLO Ptuj.

CENE NA PUTJSKEM TRGU

Na živilskem trgu v Ptujju so se uveljavljale pri privatnih ponudnikih sledeče cene: za kg ali liter in komad:

Cebula 65—70 din, čebulček liter 120, česenj 120—140, fižol luščen 40—50, suhe gobe 300 din, hren 40, hruške 35, jabolka 30—35, jaja 10—11, krompir 12, kis domači, liter 18, korenje 30, koruza 20 din, kaša ajdova 90—100, kaša prosena 50—60, pšenica 40—50, ržena moka 30—35, koruzna moka 30, ajdova moka 40—45, enotna moka 50, bela moka 100, motovilec 60, milo 120, surovo maslo 300—350, mast 200—250, mleko 20, orehi 80—100, bučno olje 300, oves 30, purani 700 do 900 komad, peteršilj 40, pesa rdeča 20, ostala perutnina 150—350, proso 30, kisa repa 14 din, redkev 20, radič 50, suho sadje 50, smetana 100—120 liter, sir 70—90, suhe slive 80, koruzni zdrob 45 kg, kisle zelje 20, zelje v glavah 25, zaseka 200.

Trgovsko podjetje »Rožnik« je prodajalo na trgu:

Peteršilj 14, zeler 10, korenček za juho 15, jabolka 30, ječmena kaša 55, prosena kaša 45, orehi celi 88, čebula 57, riž 400, česenj 110, prvovrstni fižol 45, tretjevrstni 38, koruza 20, slive suhe 58, redkev črna 15.

Mestna ekonomija Ptuj je prodajala: kisle zelje 20 din kg, mleko liter 20 din.

Šoferji se strokovno izpopolnjujejo

V Ptujju obiskuje nad 20 šoferjev osebnih in tovornih vozil strokovni šoferski tečaj za višja zvanja, na katerem spoznavajo tečajniki tehniko vožnje, materiala, cestnoprometne predpise in drugo.

Tečaj je začel 17. decembra 1951 in bo končal marca t. l., ko bodo tečajniki izpiti.

V začetku t. m. so predvajali poučni film o mazanju motorja, o diferencialu in razpršilcu. Za ta poučni film je bilo veliko zanimanje, saj se je takratnega predavanja udeležilo nad 60 šoferjev.

Organizacija šoferjev in avtomobilistov v Ptujju je zglebna organizacija v Sloveniji, saj se je resno lotila dela v korist svojih članov, ki so zadnji dobili svojo strokovno organizacijo.

m—bl

Pionirji, uganite, kaj je to!

1. Bela je njiva, semena črna, modra glavica seje ta zrna.
2. Belo res je — dan pa ni, črno je — niso noči, je zeleno — a ni trava, rep ima — vendar ni krava.
3. Belo je — ni sirna hraja, je repato — ni podgana. Liže sol, pa ni vol.

1. pišmo, 2. sreka, 3. redkvice

Upokojenci,

ki žele imeti legitimacije za vozne olajšave na železnici i. dr., naj se javijo v pisarno podružnice Društva upokojencev v Ptujju, Prešernova ul. 10, med poslovnimi urami.

S seboj je prinesiti osebno izkaznico za vsakega upravičenca, nečlani pa tudi odlok o upokojitvi ter znesek 30 din ozir. 20 din za vsako legitimacijo; za otroke je prinesiti rojstne liste ter dokaze o šolanju, če so stari nad 18 let.

Člani naj dvignejo najnovejšo številko »Upokojenca«.

ZSJ - Društvo upokojencev LRS podružnica Ptuj

SAH

Kakor smo že objavili, se je 8. t. m. pričel turnir Sahovskega društva Ptuj.

Za turnir se je prijavilo 24 igralcev, ki so bili razdeljeni v dve enako močni skupini. Zrebo je določil naslednji vrstni red: Skupina A: 1. Zunec Jože, 2. Ryževski Pavel, 3. Vrlic Ivo, 4. Vnuk Roman, 5. Maurič Franc, 6. Berden Martin, 7. Ranfi Alojz, 8. Pernat Viktor, 9. Pisker Zvonko, 10. Drogenik Jože, 11. Modrinjak Drago, 12. Podkrajšek Janez. — Skupina B: 1. Pintarič Franjo, 2. Ivanuša Stanko, 3. Kostanjevec Alojz, 4. Kancler Anton, 5. Vrlic Teodor, 6. Podkrajšek Rudolf st., 7. Perger Janko, 8. Kosmač Anton, 9. Klinar Vlado, 10. Rojč Jože, 11. Rudolf Edo, 12. Pešl Edo.

V prvem kolu so bili doseženi sledeči rezultati: Zunec: Podkrajšek J. 0:1, Ryževski: Modrinjak 0:1, Vrlic I.: Drogenik 0:1, Vnuk: Pisker 0:1, Maurič: Pernat 1:0, Berden: Ranfi 1:0, Pintarič: Pešl 0:1, Ivanuša: Rudolf 0:1, Kostanjevec: Rojč 0:1, Vrlic T.: Kosmač 0:1, Kancler: Klinar 0:1, Podkrajšek R.: Perger 0:1.

Ker se formira tretja skupina, ki bo v kratkem pričela svoj turnir (v glavnem novinci brez kategorij), pozivamo šahiste, da prijavijo svojo udeležbo ob šahovskih večerih SD Ptuj, t. j. ob torkih in četrtkih od pol 19. ure dalje v Sindikalnem domu Železničarjev.

Brzoturnir za mesec januar se bo igral 24. t. m. s pričetkom ob pol 19. uri v Sindikalnem domu Železničarjev. Vabljeni tudi nečlani!

Objava o likvidaciji

Na podlagi odločbe Okrajnega ljudskega odbora v Ptujju št. 1-9/1-52 z dne 29. 12. 1951 je prešlo podjetje »Državna veletrgovina Vno-Sadje v Ptujju« v likvidacijo.

Pozivamo vse dolžnike, da v roku od 30 dni poravnajo svoje obveznosti, upnike pa, da prijavijo svoje terjatve. Proti dolžnikom, ki v roku 30 dni ne bodo poravnali svojih obveznosti, bomo sodno postopali.

Likvidacijska komisija

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem, ki so spremili mojo ženo

Terezijo Kostanjevec

na njeni zadnji poti,